

"Prozatorul Radu-Ilarion Munteanu, pentru prieteni și bloggeri RIM sau „Old” RIM, în sensul de la „Old” Shatterhand, desigur, este un mare cititor. Văd în el cititorul ideal, care parcurge cărțile conștiincios, sagace, cu un spirit treaz și le înțelege profund. E limpede că RIM este un profesionist al criticii de înfăptuire cu deosebire că el înlocuiește unele dintre ticurile și manierismele domeniului cu o agitație fertilă în jurul operei pe care o atacă din unghiuri multiple."

Horia Gârbea

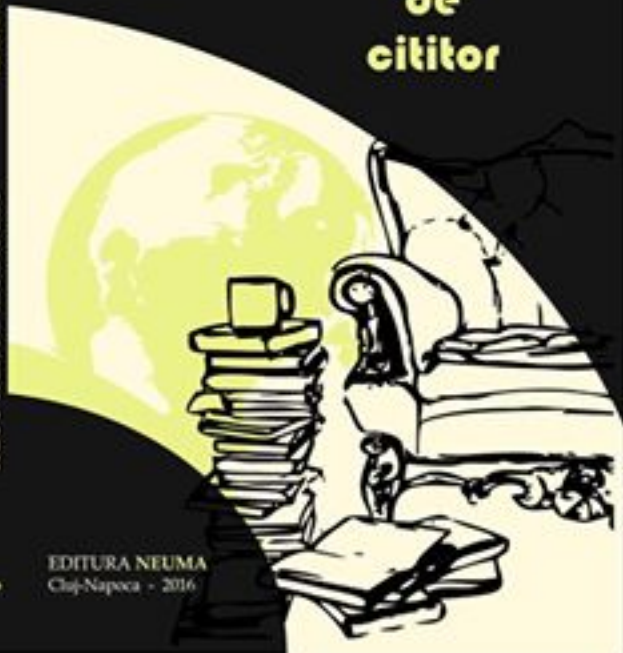

Radu-Ilarion Munteanu

**Meseria
de
cititor**

Meseria de cititor

Radu-Ilarion Munteanu

EDITURA NEUMA
Cluj-Napoca • 2016

Radu-Illarion Munteanu. Născut pe 10 iunie 1946, în Vulcan, jud. Hunedoara. Fizician, fost cercetător, fost redactor la portalul cultural LiterNet.ro. Coautor negru la o serie de cărți de chimie macromoleculară, cu un singur nume pe copertă. Cărți publicate: *Glissando*, Ed. Napoca Star, Cluj, 2001, în coautorat cu Ramiro Munteanu, proză; *Nisip peste bordul nacelei*, Ed. LiterNet.ro, e-carte, 2003, proză;

Fals tratat de alchimie onirică, Ed. Eikon, Cluj, 2005, proză; *Osmoze*, Ed. Limes, Cluj, 2008, proză; *Călătorul de serviciu*, Ed. MNLR, Ed. Semne, Buc., 2008, jurnal de călătorie; *Despre prietenie, despre bătrânețe*, Ed. Galaxia

Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2008, jurnal; *Trompetistul care semăna cu Melchiade*, Ed. Limes, 2010, proză; *Finalul cel mai dificil, supraviețuirea*, Ed. Vreamea, Buc., 2011, cinema; *Mai există bizoni. Și cei care-l văzură*, Ed. Galaxia Gutenberg, 2011, poeme parodiate de Lucian Perța; *Guerillă în câmpul cu maci*, Ed.

Tracus arte, Buc., 2012, proză SciFi; *De la par-cul papagalilor la grădina Getsimani*, Ed. Galaxia Gutenberg, 2012, jurnal de călătorie; *Prequel*, Ed. Vreamea, 2012, proză; *Matei bu-nul*, Ed. Limes, 2013, povestiri; *365 ¼*, Ed. Limes, 2013, aforisme.

Placheta de poeme și primele 4 volume de proză ilustrate de Liviu Ovidiu Penea. Idem portretele în grafică de pe coperta a patra; ilustrația ultimului volum de Cristian Cheșuț.

Radu-Ilarion Munteanu

Meseria de cititor

Prefață: Horia Gârbea

NEUMA
Editura

Meseria de cititor de Radu-Ilarion Munteanu

Colecția ARCADIA

NEUMA
Editura

A: B-dul 21 Decembrie 1989, nr.118/7,
Cluj-Napoca, ROMÂNIA

T: +40 721 296 845   **F:** +40 364 805 144

M: office@neumaart.ro

W: www.neumaart.ro

Copyright © 2016, Editura Neuma și autorul
Toate drepturile rezervate

Editor: Andrea H. Hedeș

Redactor: Letiția Goia

Tehnoredactor: Dinu Virgil

Foto: Adelina Câmpean

Coperta: Carmen Dițiu

Tipărit la: FABRICA DE CĂRȚI, Cluj-Napoca

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
a României**

MUNTEANU, RADU-ILARION *Meseria de
cititor* / Radu-IlarionMunteanu; pref.: Horia
Gârbea - Cluj-Napoca : Neuma, 2016

ISBN 978-606-92608-3-8

I. Gârbea, Horia (pref.)

82.09

N:

Cui dăm un e-mail la miezul nopții?

Prozatorul Radu-Ilarion Munteanu, pentru prieteni și bloggeri RIM sau „Old” RIM, în sensul de la „Old” Shatterhand, desigur, este un mare cititor. Văd în el cititorul ideal, care parcurge cărțile conștiincios, sagace, cu un spirit treaz și le înțelege profund.

Față de criticul literar, RIM are avantajul unei anumite ingenuități și pe cel al unei alte profesii de bază, fiind fizician. Vede așadar lucrurile oarecum din afară și din interior în același timp. Spre deosebire de mulți profesioniști ai altor domenii decât cel filologic care practică literatura și care, cum se știe, sînt destui (ingineri, economiști, juriști, medici), RIM este mai aproape de profilul cititorului-criticului decât de al beletristului. Căci dacă avem poeți, prozatori și dramaturgi care nu au făcut literele, chiar esești și încă unii marcanți, veniți dinspre fizică și matematică, trebuie spus că mult mai rari sînt criticii, mai ales cei de întîmpinare, nefilologi.

RIM îmbină interesul său acut, mereu în acțiune pentru literatura ce se scrie în jurul său cu dorința, presupun irepresibilă, de a comenta. RIM e un om al agorei înțeleasă la nivelul secolului XXI care este agora globală a world-wide-web, unde ești mereu, chiar cînd stai în fotoliul de acasă, sau în umbra unei cafene-le, cu laptopul sau tableta conectate.

E limpede că RIM este un profesionist al criticii de întâmpinare cu deosebire că el înlocuiește unele din-tre ticurile și manierismele domeniului cu o agitație fertilă în jurul operei pe care o atacă din unghiuri mul-tiple. În plus, are țintele sale, autori favoriți pe care-i urmărește în evoluția lor. Chiar dacă nu scrie despre toate volumele lor, le-a citit pe majoritatea și astfel re-flectează la ansamblul operei atunci când scrie despre o carte anume.

Obiectele micilor și penetrantelor studii ale lui RIM sînt, cum veți vedea în acest volum, cărți românești și străine, de literatură dar nu numai (foarte re-levant este articolul despre *Marea Teoremă a lui Fer-mat* cași cel, superb, despre un volum postum de cro-nici ale lui Ioan Chirilă). Tot ce *a fost scris* face pentru RIM obiectul lecturii, reflecției și comentariului, cu in-strumentarul adecvat din bogata lui trusă de scule analitice.

Un eseu-cronică definitiv pentru modul în care își realizează articolele autorul nostru este cel intitulat foarte adecvat: *Meseria de cititor*. El se referă la o scriitoare puțin cunoscută publicului, pe care o citește și, pentru că-i place, dincolo de orice prejudecată privind lipsa ei (momentană) de notorietate o analizează atent și lucid, o citează adecvat și ne transmite un îndemn onest și convingător de a o căuta și de a o citi-o la rîndul nostru. Eu nu știu cine este Ina Simona Cîrlan. Dar, citind articolul lui RIM și aflînd de la el că ea *ișiasumă propriile texte ca autor unic*, cu un *spor de den-*

sitate textuală și efect exploziv și, deci, Ina Simona Cîrlan e un autor constituit, eu îi voi căuta textele.

Cînd vezi pe cineva mîncînd cu poftă și îți explică viu și colorat ce bune sînt bucatele respective (regretatul Radu Anton Roman excela în acest domeniu) oricît ai fi de sceptic, sau de sătul (în cazul meu) nu te poți opri să nu guști din ele. RIM este un stîrnitor de poftă livești, știu că dacă lui i-a plăcut ceva la lectură, fie Vlad Mușatescu, pe care-l savuram pe la 14-15 ani, sau Rilke, trebuie neapărat să-l parcurg în premieră sau, după caz, să-l reiau pentru a-mi verifica impresii-le cu ale sale.

Pentru mine RIM este însăși vivacitatea de spirit și limbaj, tipul căruia i-aș da oricînd un email nocturn ca să-mi întăresc aprecierea față de un autor, oricît de obscur în aparență, sau să mă conving de găunoșenia vreunui op bine pus în vitrină sub un nume ilustru.

Ideea de a aduna textele sale critice, mai exact o selecție a lor, într-un volum mi se pare o idee de salu-tat și felicit ca fiind deopotrivă admirabili autorul și editoarea sa.

Horia Gârbea

Această carte nu e un demers critic. Nu e, însă, nici un exercițiu de lectură *sotto voce*. Ea adună, în mare măsură, contribuții literare vechi, în medie, de un deceniu, la portalul cultural LiterNet.ro. În acea perioadă, redactorului de carte – funcționând în beneficiul secțiunii *editură* – îi incumbau, printre altele, două obligații întrucâtva similare. Nu neapărat paralele. Să obțină prefațarea e-cărților, pe cât posibil de către nume notorii, și să alcătuiască prezentări publicate în pagina titlului, separate de fișierul .pdf aferent. Cu rolul de a argumenta liternauților descărcarea e-cărții.

Primele 20 de texte nu-s altceva decât asemenea prezentări redacționale și 2-3 cronici ale unor e-cărți redactate de colegi. Următoarele 7 fac parte din rubricile de promovare editorială a secțiunii *atelier*. *Fragmentarium* era și mai este organizată cu format tandem și (hyper)linkuri încrucișate fragment <-> aparat critic. Unde autorul cărții de față a acoperit lipsa respectivului aparat prin prezentări proprii. În fine, urmează 9 cronici de întâmpinare a unor cărți tipărite, publicate, acestea din urmă, în periodice. 2 online, celelalte tipărite.

Cititorii au, astfel, posibilitatea să compare texte cu statut diferit, decelând, pe cont propriu și în numele diver-sității receptive, măsura în care există, poate, elemente comune. Și, cum totul, e-cărțile y *compris*, e disponibil pe liternet.ro, domniile lor pot pune în relație, păstrând câte proporții sunt necesare, textele tocmai citite cu prefețe omologe ale unor nume notorii. Ultima frază nu e pre-zumpțioasă. Căci formația îl înzestrează pe autor cu ce-ea ce el numește *simțul scării*. Capacitatea, adică, de a defini un cadru în care reprezentarea grafică a rânduiciei și a acvilei imperiale au loc ca elemente ale unui tablou coerent.

Autorul

LA TAIFAS CU... BRAVA LUME CU CEAS

– *British Desperadoes at the Turn of the Millennium*, Lidia Vianu–

Cu *British Desperadoes at the Turn of the Millennium* a profesoarei universitare Lidia Vianu, editura LiterNet.ro înregistrează o semnificativă pre-mieră: dacă edițiile bilingve ale unor autori români sau europeni ilustrau caracterul deschis al unui portal cultural românofon, prima carte publicată (deocamda-tă) exclusiv în limba engleză reprezintă un pas – a că-rui mărime considerăm decent a n-o clama – către condiția de portal cultural pur și simplu, necantonat într-un spațiu lingvistic anume, fie acesta cel natal al membrilor echipei realizatoare.

Nu găsim a fi, într-o prezentare a cărții citate mai sus, locul unor considerații mai profunde asupra aces-tui pas în evoluția continuă a LiterNet.ro. Textul pre-zen-tării rămâne să încerce a răspunde la întrebarea obișnuită: de ce ar trebui să descărcăm și să citim această carte?

Faptul că este o carte teoretică ține și nu ține neapărat de o altă premieră. LiterNet.ro a mai publicat cărți teoretice, volumul de eseuri de sociologia literaturii semnat de conferențiarul universitar (și prozatorul) ieșean Dan Lungu fiind primul exemplu la îndemână.

Până acum însă, atari apariții rămăseseră oarecum conjuncturale. LiterNet.ro speră însă ca incitantei propuneri a Lidiei Vianu să-i urmeze, mai sistematic, alte apariții de gen.

Profesoară de literatură comparată britanică la departamentul de engleză al Universității București, autoarea propune, cu acest incitant titlu, pe care nu îndrăznim a-l traduce până la eventuala apariție a unei versiuni românești a cărții, o triplă provocare, izvorâtă din puterea radiativă a găselniței termenului *desperado*. Termenul a fost împrumutat de însăși engleza d-nei profesoare, nu acum, din expresivul și melodiosul aer mediteranean, iar autoarea explicitează la modul didactic, dar nu lipsit de discret și captivant humor... britanic, ce înțelege prin *literaturadesperado*: acel spațiu literar unde toți scriitorii folo-sesc à *outrance* toate trucurile inventate vreodată pen-tru a fi diferiți, pentru a șoca cu orice preț, pentru a se identifica propriilor tendințe, propriilor curente. Mai departe, veți citi, cu indicibilă savoare, cuvântul înainte (...mergător...) al însăși autoarei.

Care ar fi celelalte provocări? Suntem din capul locului avertizați că nu vom citi o carte de critică literară la nivel școlăresc, ci un jurnal de lectură, (și vom participa la) un taifas avizat, a cărui țintă principală e (tocmai) stabilirea unui nume atribubil întregii literaturi de la capătul mileniului. Este propus (cu îndrăzneală, sagacitate și, așa cum remarcam în treacăt, cu inefabil humor) atributul *desperado*. Un nume suges-

tiv, incitant, viu și provocator pentru discutabilul și, iată, implicit cumva, lemnosul postmodernism.

Dincolo de semnalarea triplei provocări, redactorul, a cărui misiune e de a răspunde cu argumente pe text la întrebarea standard explicitată mai sus, se re-tranșează cu intensă bucurie în poziția de cititor generic, de *navigator liternautic*, degustând savoarea parfumată și nu mai puțin captivantă a titlurilor capitolelor dedicate autorilor britanici demult celebri. Iată doar două exemple tipice pentru spiritul cărții, pe care vă invităm, cu argumentat entuziasm, s-o descărcați și s-o citiți: *Bravul roman nou* (Aldous Huxley) și *Romanul cu ceas* (Anthony Burgess, după al cărui op ne regalasem, în urmă cu o generație, cu filmul *Portocalamecanică*).

Nu ne rămâne decât să regretăm că miniaturile lui Saki erau focalizate pe epoca victoriană și că Isak Babel nu aparține ethosului britanic ...